

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2388

Vragen van het lid **Maatoug** (GroenLinks) aan de Ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen en de Staatssecretarissen van Financiën over *duizenden gezinnen die al jarenlang leven van een inkomen onder het niveau van een bijstandsuitkering omdat de regelingen niet op elkaar aansluiten* (ingezonden 12 april 2023).

Mededeling van Minister **Schouten** (Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen), mede namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ontvangen 24 april 2023).

Vraag 1

Bent u het ermee eens dat het feit dat gezinnen met een loongerelateerde uitkering door aanvulling tot het sociaal minimum te maken kunnen krijgen met de afbouw van toeslagen, waardoor zij minder netto inkomen overhouden dan een koppel in de bijstand, vraagt om een structurele oplossing zonder aanvullende complexe regelingen die de betreffende mensen apart moeten aanvragen?

Vraag 2

Klopt het dat de enige mogelijke structurele oplossingen die aan deze voorwaarden voldoen het afschaffen van de toeslagen, of het afschaffen van de dubbele algemene heffingskorting (AHK) in het referentieminimumloon zijn?

Vraag 3

In hoeverre beoordeelt u het huidige sociaal minimum als toereikend?

Vraag 4

Bent u het ermee eens dat het versneld afschaffen van de dubbele AHK in het referentieminimumloon zonder compensatie voor de groep mensen die er daardoor op achteruit zou gaan onwenselijk zou zijn?

Vraag 5

Zou het mogelijk zijn de dubbele AHK in het referentieminimumloon versneld af te bouwen zonder negatieve inkomenseffecten voor de betrokken groep door de minimumuitkeringen op een andere manier te verhogen, bijvoorbeeld via de algemene heffingskorting (AHK) of het wettelijk minimumloon (WML)?

Vraag 6

Ziet u nog andere mogelijkheden voor compensatie?

Vraag 7

Klopt het dat het doel van de Wet Geleidelijke afbouw van de dubbele heffingskorting in het referentieminimumloon was dat werken bleef lonen ten opzichte van een minimumuitkering, en dat het gat tussen het wettelijk minimumloon en een minimumuitkering niet te klein werd?

Vraag 8

Zijn destijds andere opties overwogen om dat doel te bereiken? Waarom is niet voor die andere opties gekozen?

Vraag 9

Kunt u in een tabel weergeven hoeveel de arbeidskorting sinds 2011 verhoogd is, met zowel het budgettaire beslag per jaar als de maximale korting?

Vraag 10

Klopt het dat het verschil tussen de minimumuitkeringen en het wettelijk minimumloon door de verhogingen van de arbeidskorting steeds groter is geworden?

Vraag 11

Bent u van mening dat daarmee het doel van de Wet Geleidelijke afbouw eigenlijk al lang is bereikt?

Vraag 12

Kunt u berekenen hoeveel de dubbele AHK in het referentieminimumloon voor de bijstand verlaagd had kunnen worden zonder de uitkering te verlagen als de extra structurele middelen voor de arbeidskorting per 2023 (€ 3,4 miljard) in plaats daarvan waren ingezet om de algemene heffingskorting te verhogen? En als in plaats van de eerdere verhoging van de arbeidskorting ook de algemene heffingskorting was verhoogd?

Vraag 13

Kunt u tabellen maken voor twee situaties: één waarin het budget van de meest recente verhoging van de arbeidskorting (in plaats van voor die verhoging) wordt ingezet voor het verhogen van het afbouwpunt van de AHK naar het WML en het overgebleven budget voor verhoging van het maximum, en één waarin het budget van alle verhogingen van de arbeidskorting sinds 2011 op die wijze ingezet worden?

Vraag 14

Kunt u in deze tabellen een vergelijking maken van de totale netto inkomsten van enkele voorbeeldhuishoudens? Kunt u daarbij de volgende bedragen weergeven:

- a. Het bruto inkomen
 - b. De loonbelasting (schijftarief)
 - c. De algemene heffingskorting
 - d. Het netto inkomen na belastingen (a-b+c)
 - e. Het recht op huurtoeslag
 - f. Het recht op zorgtoeslag
 - g. De netto waarde van de tegemoetkomingen waar een (echt)paar in de bijstand gemiddeld recht op heeft in 2023 in de stad Utrecht?
 - h. De totale inkomsten (d + e + f + g),
- voor de volgende voorbeeldhuishoudens:
- a. Een koppel met een bijstandsuitkering
 - b. Een echtpaar met een partner die een arbeidsongeschiktheidsuitkering heeft die netto gelijk is aan de netto bijstandsuitkering voor een echtpaar en een zieke partner zonder inkomen
 - c. Een echtpaar met een partner die een arbeidsongeschiktheidsinkomen heeft van 40.000 euro en een zieke partner zonder inkomen
 - d. Een echtpaar met een partner in loondienst die het wettelijk minimumloon verdient en een partner zonder inkomen?

Vraag 15

Kunt u bij de vergelijking uitgaan van de bewoning van een sociale huurwoning met een huur van 720 euro per maand en van een eigen vermogen onder de grens voor de huurtoeslag?

Vraag 16

Bent u bereid om een deel van de arbeidskorting over te hevelen naar de algemene heffingskorting, opdat ook mensen met een loongerelateerde uitkering profijt hebben van de ingezette lastenverlichting?

Vraag 17

Bent u bereid het wettelijk minimumloon te verhogen om de dubbele heffingskorting in het referentieminimumloon eerder af te kunnen bouwen en tegelijkertijd werken meer lonend te maken?

Vraag 18

Kunt u berekenen hoeveel het wettelijk minimumloon omhoog zou moeten om de dubbele heffingskorting in het referentieminimumloon voor de Algemene Ouderdomswet (AOW) af te kunnen schaffen zonder dat de AOW-uitkering daalt?

Vraag 19

Kunt u berekenen wat het budgettaire effect zou zijn van een dergelijke verhoging van het WML, gecombineerd met volledige afschaffing van de dubbele heffingskorting in het referentieminimumloon voor zowel de bijstand als de AOW?

Vraag 20

Kunt u een tabel maken met een vergelijking van de totale netto inkomsten van enkele voorbeeldhuishoudens in de situatie zoals geschetst in vraag 19? Kunt u in deze tabel dezelfde bedragen en dezelfde huishoudens weergeven als in vraag 14?

Vraag 21

Deelt u de mening dat de groep mensen die geraakt worden door deze samenloop van regelingen zo snel mogelijk geholpen moeten worden? Kunt u uitleggen hoe en in hoeverre gemeenten budgettair ondersteund worden om de groep mensen van wie nu al bekend is dat zij problemen ondervinden hulp te bieden?

Vraag 22

Kunt u aangeven wat het budgettaire beslag zou zijn van het tegemoetkomen van deze groep (van 10.000 mensen) via de bijzondere bijstand?

Mededeling

Hierbij deel ik u, mede namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en beide Staatssecretarissen van Financiën, mede dat de beantwoording van de Kamervragen van het lid Maatoug (GroenLinks) over «duizenden gezinnen die al jarenlang leven van een inkomen onder het niveau van een bijstandsuitkering omdat de regelingen niet op elkaar aansluiten» (ingezonden op 12 februari 2023) met kenmerk 2023Z06486 niet binnen de gestelde termijn van drie weken mogelijk is gelet op de complexiteit van de vragen en de benodigde afstemming tussen de Ministeries van SZW en Financiën. Dit laat onverlet dat deze Kamervragen met urgentie zijn opgepakt en het ons streven is zo spoedig mogelijk in de beantwoording te voorzien.